

Z razvojem novih produkcijskih modelov in osredičenjem na opolnomočenje skupnosti je narasel pomen razvoja orodij za evalvacijo teh procesov. Prispevek se osredotoča na skupnostno mladinsko gledališče Community Youth Cultural Centre (CYCC) Narodne komisije za kulturo (NCC) v Gani. Raziskali smo vlogo mladinskega gledališča CYCC pri opolnomočenju skupnosti. Uporabili smo kvalitativno študijo primerov šestih umetnikov/posrednikov z najmanj petimi in največ 30 let delovnih izkušenj v CYCC. Opazovali smo tudi uprizoritvene aktivnosti in pregledali dokumente CYCC. Rezultati so razkrili pet tem: podpora družbeno-kulturnim potrebam in prizadevanjem mladih v Gani; programi za razvoj mladih; skupnostno mladinsko gledališče in družbena intervencija za razvoj izobraževanja in družbe. Ugotovili smo, da uprizoritveni umetniki in posredniki v CYCC uporabljajo raznolike gledališke modele ter z njimi omogočajo procese opolnomočenja skupnosti. Raziskava predlaga, naj kulturni in ustvarjalni centri v Gani izrabijo potencialne skupnostnega mladinskega gledališča ter razvijejo na skupnosti in kontekste vezane performativne modele ter tako podprejo umetniško-estetsko-kulturne in neformalne izobraževalne procese, ki vodijo k našemu vzajemnemu cilju opolnomočenja skupnosti v Gani.

Ključne besede: skupnost, opolnomočenje, ljudje, gledališče v Gani, mladinsko gledališče

---

Promise Nyatepeh Nyatuame je predavatelj na Oddelku za gledališke in filmske študije na Univerzi Cape Coast v Gani. Je član American Council of Learned Societies (ACLS) in programa African Humanities (AHP). Je tudi razvojni komunikator in član ITI v Gani. Med drugim raziskuje gledališko izobraževanje in gledališče za razvoj. Je avtor vrste objav.

promise.nyatuame@ucc.edu.gh

Akosua Abdallah je predsednica centra CYCC, kulturne agencije Narodne komisije za kulturo (NCC) v Gani. Je tudi predsednica ITI v Gani in bivša podpredsednica Narodnega gledališča v Gani. Magistrirala je iz gledaliških umetnosti, doktorirala pa iz študij umetnosti in kulture v Gani.

akosabdallah@hotmail.com / akosabdallah@icloud.com

Mladinsko gledališče in opolnomočenje skupnosti v Gani

Promise Nyatepeh Nyatuame
Univerza v Cape Coastu, Gana

Akosua Abdallah
Community Youth Cultural Centre [Skupnostni mladinsko kulturni center]
(SMKC), National Commission on Culture [Nacionalni svet za kulturo] (NSK), Gana

---

Kot kaže, poklicna gledališka kultura v Gani ni močno prisotna, čeprav imamo celo vrsto državnih kulturnih institucij in centrov. Vendar pa največkrat v njih niso zaposleni ne igralci ne režiserji. V primerjavi z drugimi afriškimi in evropskimi državami Gana nameni precej manj denarja gledališki dejavnosti. Država je ustanovila Nacionalni svet za kulturo (NSK), ki naj bi imel pregled nad vsemi kulturnimi institucijami pri ohranjanju in promociji umetniške identitete in kulturnega izročila Gane. Ena od teh institucij je tudi gansko nacionalno gledališče, ki je bilo ustanovljeno in deluje kot nacionalna institucija ter razpolaga z gledališkimi prostori in igralskimi ansambli (Commey 47). Zaposluje tudi umetniške vodje in peščico uradnikov. Imajo tudi popoln nabor podpornega umetniškega osebja, ki je zaposleno za nedoločen ali določen čas in lahko ponuja zaželeno storitve. Narava in praksa gledališča v Gani se kažeta v naslednjih žanrih: literarno gledališče, folklorno gledališče, komercialno gledališče, ljudsko gledališče ter gledališče za razvoj (Yankah 56; Asiedu 8). Tisti, ki delujejo v komercialnem gledališču, so večinoma zaposleni za polovični delovni čas, za preživetje pa se zanašajo še na druge poklice. V skladu z razvojem in trendi globalne gledališke scene se tudi gledališče v Gani še vedno razvija, raznolikost gledaliških praks v kontekstu sodobnega gledališča zato močno zaznamujejo sodobni vplivi in potrebe. Sodobno gledališče in novi produkcijski modeli so tako porodili nove gledališke prakse, kakršna je na primer mladinsko gledališče.

Mladinsko gledališče se ukvarja s storitvami za mlade v gledaliških dejavnostih, navdihuje pa se pri osrednjem konceptu opolnomočenja posameznikov in skupnosti. Koncept mladinskega gledališča je v zadnjem času vzbudil precejšnjo pozornost (Hughes in Wilson 57; Jensen 146; Leaf in Ngo 1; Lev-Aladgem 275; Richards 1; Richardson 5; Pearson in Thomas 275), saj je zelo koristno sredstvo za opolnomočenje mladih (Hughes in Wilson 58). Mladinsko gledališče v Gani deluje kot nepoklicno gledališče s poudarkom na skupnosti, ki artikulira življenjske izkušnje posameznih zanemarjenih

skupin z namenom, da bi dosegli osebno in kolektivno opolnomočenje (Lev-Aladgem 275). Izvor te oblike gledališke prakse lahko zasledimo pri »zgodovinskem razvoju mladinskega gledališča v delovanju Michaela Crofta v petdesetih letih dvajsetega stoletja, kar je leta 1961 privedlo do ustanovitve Nacionalnega mladinskega gledališča« (Richardson 2). Tako so prakso lahko utemeljili na procesualnosti, s pristopi prostovoljnega neformalnega izobraževanja, ki so usmerjeni k družbenemu in osebnemu razvoju (Richardson 2). Ciljna publika so običajno druge zanemarjene skupnosti in obrobne skupine z namenom uvajanja ter ohranjanja procesov rehabilitacije in napredovanja ljudi v skupnosti (še posebej mladih) na področjih družbeno-kulturnih, izobraževalnih, psiholoških in čustvenih potreb (Hughes in Wilson 57; Jensen 146; Leaf in Ngo 1; Lev-Aladgem 276; Richards 1; Richardson 1; Pearson in Thomas 2). Kako se potem lahko Skupnostni mladinski kulturni center (SMKC) v Gani poveže s praksami mladinskega gledališča in kako to olajšuje procese opolnomočenja skupnosti v Gani?

SMKC je ena od kulturnih agencij Nacionalnega sveta za kulturo (NSK), ki spada pod okrilje Ministrstva za turizem, kulturo in ustvarjalne umetnosti v Gani. Center so ustanovili, da bi naslovili družbeno-kulturne potrebe in težnje mladih v Gani. S tem naj bi izboljšali razmere za to, da bi mladim omogočili razvoj njihovih ustvarjalnih potencialov in jih opolnomočili, da bodo lahko pomembno prispevali k razvoju našega naroda. S tem želimo doseči prepoznanje mladih kot zelo pomembne družbene skupine, katere potenciale bi bilo treba izkoristiti v prid naših nacionalnih interesov. Predvidoma naj bi se SMKC odzival na vsakodnevne potrebe in strahove mladinske populacije v državi in dolgoročno pripravil podlago za razvoj Mladinskega kulturnega gibanja, ki bo po naravi in identiteti nacionalno, po nazorih pa mednarodno (1). Izhodiščno delovanje programa se osredotoča na vprašanje, kako plodno angažirati mlade v prostem času in med rekreacijo. Dandanes program SMKC sestavljajo predvsem občolske dejavnosti, ki so pretežno kulturno in ustvarjalno obarvane. SMKC naj bi se v svojem delovanju odzival na potrebe mladih, prepoznaval in gojil talente ter ustvarjalne potenciale mladih, promoviral pozitivne vrednote med mladimi in jih pripravljaj, da postanejo odgovorni kadri in vir razvoja, pa tudi vzpostavil temelje za razvoj mladinskega kulturnega gibanja v Gani (1).

Kot kulturna agencija SMKC, ki deluje pod okriljem NSK v Gani, menimo, da mladinsko gledališče mladim in drugim obrobni skupinam ponuja priložnost za samoizražanje skozi umetnost in gledališki medij kot način za omogočanje integracijskih procesov zanemarnjenih skupin v širšo družbeno strukturo (CYCC 3; NCC 5). V ta namen dejavnosti mladinskega gledališča »ponujajo priložnosti za izražanje potlačenih in prepovedanih življenjskih izkušenj, ki se upirajo, izzivajo ali kako drugače obravnavajo status quo« (3). V tem procesu gledališče deluje kot intervencijski medij za umetniško-estetsko-kulturno izobraževanje (Nyatuame 20) in neformalno izobraževanje za opolnomočenje skupnosti ter ponuja programe za izobraževanje mladih. Kot ra-

ziskovalci, promotorji izobraževanja in predani izvajalci gledališča za spremembe si prizadevamo pokazati, da mladinsko gledališče omogoča procese opolnomočenja skupnosti.

V članku smo raziskovali dejavnosti in prakse mladinskega gledališča, ki jih SMKC omogoča v sodelovanju s skupino ganske mladine iz zapostavljene skupnosti iz ganske prestolnice Akre, da bi preučili pomen mladinskega gledališča v SMKC v luči procesov za opolnomočenje skupnosti.